

ISSN 2224-5294

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ

АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ

Х А Б А Р Л А Р Ы

ИЗВЕСТИЯ

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМ. АБАЯ

NEWS

OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

ABAY KAZAKH NATIONAL
PEDAGOGICAL UNIVERSITY

ҚОҒАМДЫҚ ЖӘНЕ ГУМАНИТАРЛЫҚ
ҒЫЛЫМДАР СЕРИЯСЫ



СЕРИЯ ОБЩЕСТВЕННЫХ
И ГУМАНИТАРНЫХ НАУК



SERIES OF SOCIAL AND HUMAN SCIENCES

4 (320)

ШІЛДЕ – ТАМЫЗ 2018 ж.

ИЮЛЬ – АВГУСТ 2018 г.

JULY – AUGUST 2018

1962 ЖЫЛДЫҢ ҚАҢТАР АЙЫНАН ШЫҒА БАСТАҒАН

ИЗДАЕТСЯ С ЯНВАРЯ 1962 ГОДА

PUBLISHED SINCE JANUARY 1962

ЖЫЛЫНА 6 РЕТ ШЫҒАДЫ

ВЫХОДИТ 6 РАЗ В ГОД

PUBLISHED 6 TIMES A YEAR

Б а с р е д а к т о р

ҚР ҰҒА құрметті мүшесі
Балықбаев Т.О.

Р е д а к ц и я а л қ а с ы :

экон. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Баймұратов У.Б.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Байпақов К.М.**; филос. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Есім Г.Е.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Қирабаев С.С.**; эк. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Қошанов А.К.**; эк. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Нәрібаев К.Н.** (бас редактордың орынбасары); филос. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Нысанбаев А.Н.**; заң ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сәбікенов С.Н.**; заң ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сүлейменов М.К.**; эк. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сатыбалдин С.С.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Әбжанов Х.М.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Әбусейтова М.Х.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Байтанаев Б.А.**; филол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Жақып Б.А.**; фил. ғ. докторы, проф., академик НАН РК **Қалижанов У.К.**; филол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қамзабекұлы Д.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қожамжарова Д.П.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қойгелдиев М.К.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Құрманбайұлы Ш.**; тарих ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Таймағанбетов Ж.К.**; социол. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Шәукенова З.К.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Дербісәлі А.**; саяси. ғ. докторы, проф., **Бижанов А.К.**, тарих ғ. докторы, проф., **Кабульдинов З.Е.**; фил. ғ. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Қажыбек Е.З.**

Р е д а к ц и я к е ң е с і :

Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Белостечник Г.** (Молдова); Әзірбайжан ҰҒА академигі **Велиханлы Н.** (Азербайджан); Тәжікстан ҰҒА академигі **Назаров Т.Н.** (Тәжікстан); Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Рошка А.** (Молдова); Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Руснак Г.** (Молдова); Әзірбайжан ҰҒА корр. мүшесі **Муратов Ш.** (Әзірбайжан); Әзірбайжан ҰҒА корр. мүшесі **Сафарова З.** (Әзірбайжан); э. ғ. д., проф. **Василенко В.Н.** (Украина); заң ғ. докт., проф. **Устименко В.А.** (Украина)

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабарлары. Қоғамдық және гуманитарлық ғылымдар сериясы». ISSN 2224-5294

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.)

Қазақстан республикасының Мәдениет пен ақпарат министрлігінің Ақпарат және мұрағат комитетінде 30.04.2010 ж. берілген № **10894-Ж** мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 500 дана.

Редакцияның мекенжайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., 220, тел.: 272-13-19, 272-13-18,
<http://nauka-nanrk.kz>, social-human.kz

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2018

Типографияның мекенжайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Муратбаева көш., 75.

Главный редактор

Почетный член НАН РК

Т.О. Балыкбаев

Редакционная коллегия:

докт. экон. н., проф., академик НАН РК **У.Б. Баймуратов**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **К.М. Байпаков**; докт. филос. н., проф., академик НАН РК **Г.Е. Есим**; докт. фил. н., проф., академик НАН РК **С.С. Кирабаев**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **А.К. Кошанов**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **К.Н. Нармбаев** (заместитель главного редактора); докт. филос. н., проф., академик НАН РК **А.Н. Нысанбаев**; докт. юр. н., проф., академик НАН РК **С.Н. Сабиткенов**; докт. юр. н., проф., академик НАН РК **М.К. Сулейменов**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **С.С. Сатубалдин**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Х.М. Абжанов**; докт. ист. н., проф., чл.-корр. НАН РК **М.Х. Абусейтова**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Б.А. Байтанаев**; докт. фил. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Б.А. Жакып**; докт. фиол. н., проф., академик НАН РК **У.К. Калижанов**; докт. фил. н., проф., академик НАН РК **Д. Камзабекулы**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Д.П. Кожамжарова**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **М.К. Койгельдиев**; докт. фил. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Ш. Курманбайулы**; докт. ист. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Ж.К. Таймаганбетов**; докт. социол. н., проф., чл.-корр. НАН РК **З.К. Шаукенова**; д. фил. н., проф., чл.-корр. НАН РК **А. Дербисали**; доктор политических наук, проф., **Бижанов А.К.**; доктор ист. наук, проф., **Кабульдинов З.Е.**; доктор фил. н., проф., член-корр. НАН РК **Қажыбек Е.З.**

Редакционный совет

академик НАН Республики Молдова **Г. Белостечник** (Молдова); академик НАН Азербайджанской Республики **Н. Велиханлы** (Азербайджан); академик НАН Республики Таджикистан **Т.Н. Назаров** (Таджикистан); академик НАН Республики Молдова **А. Рошка** (Молдова); академик НАН Республики Молдова **Г. Руснак** (Молдова); чл.-корр. НАН Азербайджанской Республики **Ш. Мурадов** (Азербайджан), член-корр. НАН Азербайджанской Республики **З.Сафарова** (Азербайджан); д. э. н., проф. **В.Н. Василенко** (Украина); д.ю.н., проф. **В.А. Устименко** (Украина)

Известия Национальной академии наук Республики Казахстан. Серия общественных и гуманитарных наук. ISSN 2224-5294

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы)

Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации и архивов

Министерства культуры и информации Республики Казахстан № 10894-Ж, выданное 30.04.2010 г.

Периодичность 6 раз в год

Тираж: 500 экземпляров

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, 220, тел. 272-13-19, 272-13-18,

www.nauka-nanrk.kz / social-human.kz

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2018 г.

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75

Chief Editor

Honorary member of NAS RK
Balykbayev T.O

Editorial board:

Doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Baimuratov U.B.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Baipakov K.M.**; doctor of philosophy, prof, academician of NAS RK **Esim G.E.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Kirabayev S.S.**; doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Koshanov A.K.**; doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Naribayev K.N.** (deputy editor-in-chief); doctor of philosophy, prof, academician of NAS RK **Nyssanbayev A.N.**; doctor of law, prof, academician of NAS RK **Sabikenov S.N.**; doctor of law, prof, academician of NAS RK **Suleymenov M.K.**; doctor of economy, prof, academician of NAS RK **Satybaldin S.S.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Abzhanov H.M.**; doctor of history, prof, corresponding member of NAS RK **Abuseitova M.H.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Baitanaev B.A.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Zhakyp B.A.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Kalizhanov U.K.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Hamzabekuly D.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Kozhamzharova D.P.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Koigeldiev M.K.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Kurmanbaiuly Sh.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Taimaganbetov J.K.**; doctor of sociology, prof, corresponding member of NAS RK **Shaukenova Z.K.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Derbisali A.**; doctor of political science, prof **Bizhanov A.K.**; doctor of History, prof **Kabuldinov Z.E.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Kazhybek E.Z.**

Editorial staff:

Academician NAS Republic of Moldova **Belostechnik.G** (Moldova); Academician NAS Republic of Azerbaijan **Velikhanli N.** (Azerbaijan); Academician NAS Republic of Tajikistan **Nazarov T.N.** (Tajikistan); Academician NAS Republic of Moldova **Roshka A.** (Moldova) Academician NAS Republic of Moldova **Rusnak G.** (Moldova); Corresponding member of the NAS Republic of Azerbaijan **Muradov Sh.** (Azerbaijan); Corresponding member of the NAS Republic of Azerbaijan **Safarova Z.** (Azerbaijan); Associate professor of Economics **Vasilenko V.N.** (Ukraine), Associate professor of Law **Ustimenko V.A.** (Ukraine)

News of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan. Series of Social and Humanities. ISSN 2224-5294

Owner: RPA "National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan" (Almaty)

The certificate of registration of a periodic printed publication in the Committee of information and archives of the Ministry of culture and information of the Republic of Kazakhstan N **10894-Ж**, issued 30.04.2010

Periodicity: 6 times a year

Circulation: 500 copies

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 219, 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19, 272-13-18,
[www:nauka-nanrk.kz](http://www.nauka-nanrk.kz) / social-human.kz

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2018

Address of printing house: ST "Aruna", 75, Muratbayev str, Almaty

NEWS

OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

SERIES OF SOCIAL AND HUMAN SCIENCES

ISSN 2224-5294

Volume 4, Number 320 (2018), 140 – 143

R.K. Sabirova, A.K. Dzhumaeva, L.K. Sayynova

Atyrau State University named after H.Dosmukhamedov
sabirovasty@mail.ru, mplusj@bk.ru, zhmm1331@gmail.com

METHODS OF PRICING ON INDUSTRIAL ENTERPRISES

Abstract. According to the authors, in the context of economic integration of the world economic system, price is a key tool for regulating the economy and social support of the population. Therefore, pricing and its regulation are one of the most important foundations of a market economy, acting as a regulator of the ratio of commodity supply and demand, as well as a factor in the formation of inflation in the country. Pricing is an instrument for regulating consumer purchasing behavior. Thus, any regulation in a market economy is reduced to regulating the price of goods and services through a balanced monetary policy. The article highlights the methods of pricing industrial enterprises, its features of functioning within the framework of legislation, addresses problems and offers foreign experience in solving these problems and objectively forms a market price.

Keywords: pricing, industry, methods, price.

Introduction. In the conditions of the commodity market, the most important factor in the competitiveness of the commodity is its price of consumption. The price of consumption of goods includes the purchase price and the cost of operating the goods for the entire period of their service. In the service sector, the indicator of the price of consumption of goods loses its decisive importance.

Being a monetary form of the value of the commodity, the price carries information about the amount of socially necessary labor for its production and is the conductor of objective information on costs in the production sphere, on the one hand, and solvent consumer demand, on the other [1].

When selling goods (works, services) on the market, there is a transaction between the seller and the buyer, in which the rights to ownership of the subject of sale and purchase and the relations connected with them are usually precisely defined. In accordance with this, the seller has a guarantee of payment of the transaction amount by the buyer. In the event that one of the standard terms of the transaction is not observed, the process becomes more complicated, and additional costs arise.

Methods of research. The variety of goals, objectives and areas of activity in agriculture predetermines various criteria for assessing the effectiveness of economic entities. The main methods of research are a method of deduction and induction, as well as a comprehensive approach and a method of scientific abstraction.

The discussion of the results. Industry prices:

a) wholesale prices of the enterprise - at these prices the enterprise realizes production production to other enterprises and marketing organizations.

b) wholesale prices of industry - at these prices products enters the retail trade.

Methods of pricing in industry.

The following stages of the pricing process at the industrial enterprise stand out:

- determination of the base price; prices without discounts, extra charges, transportation, insurance, service components;

- determination of the price taking into account the above components, discounts, mark-ups.

The following basic methods of calculating the base price are applied, which can be used in isolation or in various combinations with each other:

1. Full Cost Method, or Full Cost Pricing, Cost Pricing. To the full amount of costs (fixed and variable) add a certain amount, corresponding to the rate of profit. If the production cost is taken as a basis, the surcharge should cover the implementation costs and ensure profit. In any case, the overhead includes indirect taxes and customs duties transferred to the buyer. It is applied at the enterprises with clearly expressed commodity differentiation for calculation of the prices for traditional goods, and also for setting prices for brand new products that do not have price precedents. This method is most effective in calculating the prices for goods of reduced competitiveness.

The method of production cost (Conversion Cost Pricing). The total amount of costs for purchased raw materials, materials, semi-finished products is increased by a percentage corresponding to the company's own contribution to the increase in the cost of the goods. The method is not applicable to long-term price decisions; It does not replace, but complements the full cost method. It is used in specific conditions and decision-making cases:

- about increasing the mass of profit by increasing production;
- refusal or continuation of competition;
- on changing the assortment policy in determining the most and least cost-effective products;
- for one-time (individual, non-mass) orders.

3. The method of marginal costs (Direct Costing System) involves an increase in variable costs per unit of output by a percentage that covers costs and provides a sufficient rate of return. There are more opportunities for pricing: full coverage of fixed costs and maximization of profits.

4. The return on investment pricing method is based on the fact that the project must ensure a profitability of at least the cost of borrowed funds. To the total costs per unit of output, the amount of interest for the loan is added. The only method that takes into account the payment of financial resources necessary for the production and sale of goods. Suitable for enterprises with a wide range of products, each of which requires its variable costs. It is suitable both for traditionally produced goods with an established market price, and for new products. It is used successfully in making decisions about the amount of production of a new product for the enterprise.

Methods of marketing estimations (Pricing based on Market Considerations). The company tries to find out the price at which the buyer definitely takes the goods. The prices are focused on increasing the competitiveness of the goods, and not on meeting the enterprise's need for financial resources to cover costs.

For example, Kazakhstani uranium and titanium have special pricing methods for transfer pricing that are publicly available. In addition, work is underway to create a pricing methodology for crude oil, this method will be introduced in the next 3 years. Uranium products already have a developed methodology for pricing, which makes it possible to clarify the order of taxation and reduce the risks of additional charges. Companies from the oil industry also received significant amounts of tax-related additional charges related to transfer pricing issues, and work is under way to create a methodology for pricing crude oil. At the same time, the methodology for calculating the prices of uranium products, in contrast to the current project methodology for crude oil, directly provides for the size of the discount can be presented to the trader. Perhaps this is justified by the fact that contracts for the sale of uranium products are of a typical nature and are limited to a much smaller number of supply channels.

Transfer pricing is an objective phenomenon that emerged as a result of de-centralization, representing trade within the organization between its structural sub-divisions. The transfer pricing system is created to minimize transaction costs. The transfer pricing system also allows you to effectively manage the organization, allocate resources, develop strategic solutions.

The problem of improving legislation in this area is that the issues of transfer pricing are a real stumbling block in the relationship between taxpayers and authorized bodies. The unsettledness of this issue is to some extent an obstacle to the formation of a system of effective international trade and in some cases creates the prerequisites for double taxation in the export of Kazakhstani goods.

Kazakhstan's authorized bodies traditionally use three methods for this:

- The method of comparable uncontrolled price;
- The "cost plus" method;
- The method of the subsequent sale price.

The most widely used method is a comparable uncontrolled price (SSC). The SSC method is applied when there are goods (works, services) transactions in identical market (in their absence - homogeneous) goods (works, services) and establishes a market price, proceeding from the prices for identical goods (in their absence-homogeneous) goods (works, services) sold under comparable conditions to a buyer who is not associated with the seller. In other words, it is customary to call the principle of "outstretched hands", ie, the comparison of transactions between dependent and independent companies.

When independent companies interact with each other, the conditions of their commercial and financial relations are determined by market factors, because an independent seller usually wants to sell more expensively, and an independent buyer to buy cheaper, i.e. The market price is determined on the basis of demand and supply. When dependent companies interact with each other, their commercial and financial relations can not be directly influenced by external market factors, although dependent companies often tend to model market dynamics. The methods "costs plus" or "subsequent sale prices" can be applied if there are no transactions in the relevant market for goods (works, services) for identical (if they are not homogeneous) goods (works, services) or because there is no supply in this market such goods (works, services), as well as when it is impossible to determine the relevant prices due to the lack or inaccessibility of information sources.

In the "cost plus" method, the market price of goods (works, services) is defined as the sum of the costs (expenses) and margins incurred. In this case, the confirmed direct and indirect costs (expenses) for the production (acquisition) and (or) the sale of goods (works, services), costs (expenses) for transportation, storage, insurance and other costs (expenses) are taken into account. The mark-up is determined in such a way as to ensure the average rate of profitability established for this field of activity.

In turn, the method of "subsequent sale price", in which the market price of the goods (work, services) is determined as the difference in price at which such goods (work, services) are sold by the buyer at subsequent sale (resale) and confirmed costs (expenses), (without taking into account the price at which the goods (works, services) were purchased by the specified buyer from the seller, as well as its mark-ups. The mark-up is determined in such a way as to ensure the average standard of rent for the given sphere of activity of the state.

As for the Kazakh law, it is right in the definitions that the transfer price is the price that deviates from the objectively forming market price. That is, the concept of a "transfer price" has been given a negative connotation.

Conclusions. In general, in international practice transfer prices are the prices used in transactions between associated, related companies. In itself, the fact that a transaction occurs between related companies does not in any way say that the price should not initially correspond to the market price and then, that the parties involved in the transaction violated the law or underpaid taxes. In fact, there is nothing wrong with transactions between related companies, because many companies now have very extensive business around the world, and it is inevitable that they sell and buy goods, works or services within the group.

State regulation of pricing, in our opinion, does not contradict the established requirement of "reducing the regulatory function of the state", as the object of direct regulation will be the prices for products of monopolists, as well as certain strategic and socially important goods. The development of a scientifically based, systemic approach will help to restrain the unjustified growth of prices for products (services) of the relevant economic entities, which will become an effective factor in ensuring the stability of the entire price system. Effective state influence on pricing will create a business environment in which the role of prices in the implementation of innovative and social policies, as well as in achieving resource saving and environmental sustainability of production, increases.

REFERENCES

- [1] Nazarbayev N.A. Social modernization of Kazakhstan: Twenty steps to the Commonwealth of Universal Labor // <http://www.kazpravda.kz/c/1341882404>.
- [2] Nurgalieva A.Sh. "Evaluation of competitiveness of services of tourist firms": Textbook. Kokshetau, 2006. ISBN 978-601-261-171-7 (In Russian).
- [3] Materials of the first Kazakhstan tax forum "The state of the tax system at the present stage of development of the Republic of Kazakhstan: problems and ways to solve them." - Almaty, 2006. ISBN 978-601-280-413-3 (In Russian).

[4] Collection of reports "Actual issues of the application of tax legislation and transfer pricing legislation when resolving disputes involving subsoil users". - Almaty, 2006. (In Russian).

[5] Nakipov A. Differences in the application of transfer pricing in Kazakhstan and international practice, 2006. (In English).

[6] A. Rasulev, S. Voronin, O. Ismailov. State and prices: Mechanism of impact in a market economy. Society and economy. M. 2008. p. 6-7. (In English).

[7] Zhansagimova A.E. Monitoring the development of rural areas of the Republic of Kazakhstan. XX International Scientific and Practical Conference "Agrarian Science - Agricultural Production of Siberia, Kazakhstan, Mongolia, Belarus and Bulgaria" (Novosibirsk, October 4-6, 2017) p.366-370 ISBN 978-5-94477-211-4 (In Russian).

[8] International experience on pricing in modern conditions <https://articlekz.com/article/6333> (In Russian).

Р.К. Сабилова, А.К. Джумаева, Л.Қ. Сайынова

Х.Досмұхамедов атындағы Атырау мемлекеттік университеті

ӨНЕРКӘСІПТІК КӘСІПОРЫНДАРДАҒЫ БАҒА БЕЛГІЛЕУ ӘДІСТЕРІ

Аннотация. Авторлардың пікірі бойынша, әлемдік экономикалық жүйенің экономикалық интеграциясы жағдайында баға халықты әлеуметтік қолдау және экономиканы реттеудің негізгі құралы болып табылады. Осылайша, баға белгілеу және оны реттеу нарықтық экономиканың ең маңызды негізі болып табылады, ол тауар мен сұраныс арақатынасын реттеуші, сондай-ақ елдегі инфляцияның қалыптасу факторы болып табылады. Баға белгілеу - бұл халықтың тұтынушылық сатып алу мінез-құлқын реттейтін құрал. Сонымен, нарықтық экономикадағы кез-келген реттеу теңгерімді ақша-несие саясаты арқылы тауарлар мен қызметтердің бағасын реттеуге әкеледі. Мақалада өнеркәсіп кәсіпорындарының баға белгілеу әдістері, заңнама шеңберінде оның жұмыс істеу ерекшеліктері айтылады, баға белгілеудегі мәселелер қозғалып, осы мәселелерді шешудегі шетелдік тәжірибе ұсынылады және нарықтық бағаны объективті түрде қалыптастырады.

Түйін сөздер: баға белгілеу, өндіріс, әдістер, баға

УДК 338.51

Р.К. Сабилова, А.К. Джумаева, Л.Қ. Сайынова

Атырауский государственный университет имени Х.Досмұхамедова

МЕТОДЫ ЦЕНООБРАЗОВАНИЯ НА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ

Аннотация. По мнению авторов, в условиях экономической интеграции мирохозяйственной системы цена является ключевым инструментом регулирования экономики и социальной поддержки населения. Поэтому ценообразование и его регулирование являются одной из важнейших основ рыночной экономики, выступая как регулятор соотношения товарного предложения и спроса, а так же фактором формирования инфляции в стране. Ценообразование является инструментом регулирования покупательского поведения населения. Таким образом, любое регулирование в рыночной экономике сводится к регулированию цены на товары и услуги путем сбалансированной денежно-кредитной политики. В статье освещаются методы ценообразования промышленных предприятий, его особенности функционирования в рамках законодательства, затрагиваются проблемы и предлагается зарубежный опыт в решении данных проблем и объективно формирует рыночную цену.

Ключевые слова: ценообразование, промышленность, методы, цена.

Сведения об авторах:

Сабилова Рысты Куандиковна - к.э.н., ассоциированный профессор, зав кафедрой «Экономика» Атырауского государственного университета имени Х. Досмұхамедова;

Джумаева Айгуль Кабдыжановна – старший преподаватель кафедры «Экономика» Атырауского государственного университета имени Х.Досмұхамедова, м.э.н.;

Сайынова Лаура Қазбекқызы – магистрантка Атырауского государственного университета имени Х.Досмұхамедова по специальности 6М050600-«Экономика».

МАЗМҰНЫ

<i>Беспяева Р.С., Бугубаева Р.О., Мануэль Ф. Грела.</i> Инновациялық маркетингтік технология негізінде туризм саласын дамыту (ағылшын тілінде).....	5
<i>Сейтова В., Г. Исатаева, Роланд Гизе.</i> Ауыл шаруашылығындағы инновациялық жүйелердің дамуы: әдістемелік тәсілдер (ағылшын тілінде).....	15
<i>Дубина И.Н., Тургинбаева А.Н., Домалатов Е.Б.</i> Инновациялық қызметтегі мемлекеттік-жеке меншік серіктестігінің үлгісін таңдау (ағылшын тілінде).....	21
<i>Кашук Л.И., Мусалимова Б.Т., Симонов С.Г.</i> Жергілікті аймақтың жоғары оқу орындарын қаржыландыру үлгісін жүзеге асыру тәжірибесі, кадрлық саясаты (ағылшын тілінде).....	30
<i>Мынжанова Г.Т., Сайлаубеков Н.Т.</i> Қазақстанның қазіргі кездегі даму жағдайында жоғарғы білім беру саласының адам ресурстарын талдау (ағылшын тілінде).....	37
<i>Абдулина Г.А., Абельданов А.Б.</i> Аймақтардың әлеуметтік-экономикалық дамуы (ағылшын тілінде).....	43
<i>Абдулина Г.А., Жолдасбекова Г.Ж.</i> Білім, ғылым және бизнестің интеграциясы: шетелдік және отандық тәжірибе (ағылшын тілінде).....	49
<i>Игиликова С.И., Малбақов М.М.</i> Қазақ тілі тарихи лексикасы құрамына кіретін «Ұлу» сөзінің мән-мағынасы туралы (ағылшын тілінде).....	57
<i>Бородина А.А., Нұрсана А.Т.</i> Жер асты суларын қорғау мен пайдалануды халықаралық құқықтық реттеу (ағылшын тілінде).....	61
<i>Дайрабаева Г.Б., Малдыбек А.Ж.</i> Түркі әлемі және дінаралық этносаралық төзімділіктің қазақстандық үлгісі (ағылшын тілінде).....	68
<i>Дайстер Ю.С., Билисбаева А.М.</i> Заңды тұлғалардың халықаралық жеке-құқықтық мәртебесін айқындау ерекшеліктері (ағылшын тілінде).....	76
<i>Досмагамбетова Д.Ж.</i> Али Шариати идеалды қоғамның теоретикалық үлгісі ретіндегі мұсылмандық қауым жайлы (ағылшын тілінде).....	83
<i>Жолдасбекова Г.Ж.</i> Заманауи жағдайда интеграциялық үдерістердің дамуы (ағылшын тілінде).....	89
<i>Сыздықова Н.</i> Шет елдердегі және қазақстандағы мемлекеттік аудиттің институционалдық негізі (ағылшын тілінде).....	97
<i>Аюпова З.К., Құсайынов Д.Ө.</i> Орталық Азия мемлекеттерінің құқықтық жүйелері.....	105
<i>Дюсембекова Г.С., Айгужинова Д.С., Хамитова Д.М.</i> Жанартылатын энергияның көздерін пайдалану Қазақстан республикасының ұлттық экономикасын дамытудың факторы ретінде.....	112
<i>Иманғалиева Ш.С.</i> Қазақстандық жоғары оқу орындарындағы білім алушылардың бойына негізгі дағды-шеберліктерді дамытуда академиялық ұтқырлықтың рөлі.....	120
<i>Абрахманова Р.С., Рей И.Ю., Саябаев К.М., Алина Г.Б.</i> Ауыл туризміндегі жасыл экономика.....	127
<i>Асанова Ж.Т.</i> Қазақстан мәселелері мемлекеттік мәдениет саясатының мақсаты мен мәні.....	132
<i>Нурғабайлов М.Н., Нурпеисова А.А., Дошан А.С.</i> Экономика және туризм дамуының өндірістік аспектілері.....	136
<i>Сабирова Р.К., Джумаева А.К., Сайынова Л.Қ.</i> Өнеркәсіптік кәсіпорындардағы баға белгілеу әдістері.....	140
<i>Саналиева Л.К., Кенжеғалиева Г.Б., Идельбаева А.С.</i> Инновациялық экономикалық дамудың жаһандық факторы ретінде еліміздің интеллектуальді потенциалын салу үшін қазіргі заманғы экономикалық механикаларды зерттеу.....	144
<i>Әбсаттаров Ф.Б.</i> Құқықтық қазақстандық -азаматтық жоғарғы құқықтық мәдениетінің көрінісі : саяси аспектілері.....	148

* * *

<i>Беспяева Р.С., Бугубаева Р.О., Мануэль Ф. Грела.</i> Инновациялық маркетингтік технология негізінде туризм саласын дамыту (орыс тілінде).....	156
<i>Дубина И.Н., Тургинбаева А.Н., Домалатов Е.Б.</i> Инновациялық қызметтегі мемлекеттік-жеке меншік серіктестігінің үлгісін таңдау (орыс тілінде).....	166
<i>Абдулина Г.А., Абельданов А.Б.</i> Аймақтардың әлеуметтік-экономикалық дамуы (қазақ тілінде).....	176
<i>Абдулина Г.А., Жолдасбекова Г.Ж.</i> Білім, ғылым және бизнестің интеграциясы: шетелдік және отандық тәжірибе (қазақ тілінде).....	182
<i>Игиликова С.И., Малбақов М.М.</i> Қазақ тілі тарихи лексикасы құрамына кіретін «Ұлу» сөзінің мән-мағынасы туралы (қазақ тілінде).....	188
<i>Досмагамбетова Д.Ж.</i> Али Шариати идеалды қоғамның теоретикалық үлгісі ретіндегі мұсылмандық қауым жайлы (қазақ тілінде).....	192
<i>Жолдасбекова Г.Ж.</i> Заманауи жағдайда интеграциялық үдерістердің дамуы (қазақ тілінде).....	198

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Беспяева Р.С., Бугубаева Р.О., Мануэль Ф. Грела.</i> Развитие сферы туризма на основе инновационных маркетинговых технологий (на английском языке).....	5
<i>Сейтова В., Исатаева Г., Роланд Гизе.</i> Развитие сельскохозяйственных инновационных систем: методические подходы (на английском языке).....	15
<i>Дубина И.Н., Тургинбаева А.Н., Домалатов Е.Б.</i> Выбор модели государственно-частного партнёрства в инновационной деятельности (на английском языке).....	21
<i>Каиук Л.И., Мусалимова Б.Т., Симонов С.Г.</i> Модель местного финансирования вузов, как инструмент повышения эффективности реализации кадровой политики регионов (на английском языке).....	30
<i>Мынжанова Г.Т., Сайлаубеков Н.Т.</i> Анализ человеческих ресурсов сферы высшего образования Казахстана на современном этапе развития (на английском языке).....	37
<i>Абдулина Г.А., Абельданова А.Б.</i> Социально-экономическое развитие регионов (на английском языке).....	43
<i>Абдулина Г.А., Жолдасбекова Г.Ж.</i> Интеграция образования, науки и бизнеса: зарубежный и отечественный опыт (на английском языке).....	49
<i>Игиликова С.И., Малбаков М.М.</i> О значении слова «Улитка» включен в список историческая лексика казахского языка (на английском языке).....	57
<i>Бородин А.А., Нурсана А.Т.</i> Международно-правовое регулирование охраны и использования подземных вод (на английском языке).....	61
<i>Дайрабаева Г.Б., Малдыбек А.Ж.</i> Тюркский мир и казахстанская модель межрелигиозной и межэтнической толерантности (на английском языке).....	68
<i>Дайстер Ю.С., Билицбаева А.М.</i> Особенности определения международного частного-правового статуса юридических лиц (на английском языке).....	76
<i>Досмагамбетова Д. Ж.</i> Али Шариати об умме как теоретической модели идеального общества (на английском языке).....	83
<i>Жолдасбекова Г.Ж.</i> Развитие интеграционных процессов на современном этапе (на английском языке).....	89
<i>Сыздыкова Н.</i> Институциональная основа государственного аудита в зарубежных странах и Казахстане (на английском языке).....	97
<i>Аюпова З.К., Кусаинов Д.У.</i> Правовые системы стран Центральной Азии.....	105
<i>Дюсембекова Г.С., Айгужина Д.С., Хамитова Д.М.</i> Использование возобновляемых источников энергии как фактора развития национальной экономики республики Казахстан.....	112
<i>Иманалиева Ш.С.</i> Роль академической мобильности в развитии ключевых навыков студентов в казахстанском вузе.....	120
<i>Абрахманова Р.С., Рей И.Ю., Саябаев К.М., Алина Г.Б.</i> Зеленая экономика в сельском туризме.....	127
<i>Асанова Ж.Т.</i> Музеи Казахстана как объект и субъект культурной политики государства.....	132
<i>Нургабылов М.Н., Нурпеисова А.А., Дошан А.С.</i> Прикладные аспекты развития экономики и туризма.....	136
<i>Сабирова Р.К., Джумаева А.К., Сайынова Л.Қ.</i> Методы ценообразования на промышленных предприятиях.....	140
<i>Саналиева Л.К., Кенжегалиева Г.Б., Идельбаева А.С.</i> Исследование современных экономических механизмов построения интеллектуального потенциала страны как движущего фактора инновационного развития экономики.....	144
<i>Абсаттаров Г.Р.</i> Правовой казахстанец – выражение высокой правовой культуры гражданина: политические аспекты.....	148

* * *

<i>Беспяева Р.С., Бугубаева Р.О., Мануэль Ф. Грела.</i> Развитие сферы туризма на основе инновационных маркетинговых технологий (на русском языке).....	156
<i>Дубина И.Н., Тургинбаева А.Н., Домалатов Е.Б.</i> Выбор модели государственно-частного партнёрства в инновационной деятельности (на русском языке).....	166
<i>Абдулина Г.А., Абельданова А.Б.</i> Социально-экономическое развитие регионов (на казахском языке).....	176
<i>Абдулина Г.А., Жолдасбекова Г.Ж.</i> Интеграция образования, науки и бизнеса: зарубежный и отечественный опыт (на казахском языке).....	182
<i>Игиликова С.И., Малбаков М.М.</i> О значении слова «Улитка» включен в список историческая лексика казахского языка (на казахском языке).....	188
<i>Досмагамбетова Д. Ж.</i> Али Шариати об умме как теоретической модели идеального общества (на казахском языке).....	192
<i>Жолдасбекова Г.Ж.</i> Развитие интеграционных процессов на современном этапе (на казахском языке).....	198

CONTENTS

<i>Bespayeva R.S., Bugubayeva R.O., Manuel F. Grela.</i> Development of the sphere of tourism on the basis of innovative marketing technologies (in English).....	5
<i>Vilena Seitova, Gulzhan Issatayeva, Roland Giese.</i> The development of agricultural innovation systems: methodological approaches (in English).....	15
<i>Dubina I.N., Turginbayeva A.N., Domalotov Ye.B.</i> The choice of public-private partnership in innovation (in English).....	21
<i>Kashuk L.I., Musalimova B.T., Simonov S.G.</i> Model of local financing of higher institutions, as a tool to increase efficiency of implementation of personnel policy in the regions (in English).....	30
<i>Mynzhanova G.T., Sailaubekov N.T.</i> Human resources analysis of higher education sphere in Kazakhstan at the present stage of development (in English).....	37
<i>Abdulina G.A., Abeldanova A.B.</i> Socio-economic development of the region (in English).....	43
<i>Abdullina G.A., Zholdasbekova G.Gh.</i> Integration of education, science and business: foreign and domestic experience (in English).....	49
<i>Igilikova S.I., Malbakov M.M.</i> On the meaning of the word "Snail" is included in the list historical vocabulary of the Kazakh language (in English).....	57
<i>Borodina A.A., Nursapa A.T.</i> International legal regulation of protection and use of undergroundwaters (in English).....	61
<i>Dairabayeva G.B., Maldybek A. Zh.</i> Turkic world and kazakhstani model of interreligious and interethnic tolerance (in English).....	68
<i>Deister Y.S., Bilisbayeva A.M.</i> Peculiarities of determining the private international legal status of legal entities (in English).....	76
<i>Dosmagambetova J.</i> Ali Shariati about ummah as a theoretical model of the ideal society (in English).....	83
<i>Zholdasbekova G.Zh.</i> Development of integration processes at the present stage (in English).....	89
<i>Syzdykova N.</i> Institutional basis of the state audit in foreign countries and Kazakhstan (in English).....	97
<i>Ayupova Z.K., Kussainov D.U.</i> Legal systems of Central Asian countries.....	105
<i>Dyussebekova G.S., Aiguzhinova D.S., Khamitova D.M.</i> Use of renewables as factor of development of national economy of the republic of Kazakhstan.....	112
<i>Imangaliyeva S.</i> The role of academic mobility in students' core competences development in Kazakhstani university.....	120
<i>Abdrakhmanova R.S., Rey I.Yu., Sayabayev K.M., Alina G.B.</i> Green economy in rural tourism.....	127
<i>Asanova Zh.T.</i> Museums of Kazakhstan as object and subject of the cultural policy of the state.....	132
<i>Nurgabylov M.N., Nurpeisova A.A., Doshan A.S.</i> Applied aspects development of economics and tourism.....	136
<i>Sabirova R.K., Dzhumaeva A.K., Sayynova L.K.</i> Methods of pricing on industrial enterprises.....	140
<i>Sanaliev L.K., Kenzhegalieva G.B., Idelbayeva A.S.</i> Investigation of modern economic mechanisms for construction of the intellectual potential of the country as a moving factor of innovative economic development.....	144
<i>Absattarov G.R.</i> Legal kazakhstani - expression of high legal citizen culture: political aspects.....	148
* * *	
<i>Bespayeva R.S., Bugubayeva R.O., Manuel F. Grela.</i> Development of the sphere of tourism on the basis of innovative marketing technologies (in Russian).....	156
<i>Dubina I.N., Turginbayeva A.N., Domalotov Ye.B.</i> The choice of public-private partnership in innovation (in Russian).....	166
<i>Abdulina G.A., Abeldanova A.B.</i> Socio-economic development of the region (in Kazakh).....	176
<i>Abdullina G.A., Zholdasbekova G.Gh.</i> Integration of education, science and business: foreign and domestic experience (in Kazakh).....	182
<i>Igilikova S.I., Malbakov M.M.</i> On the meaning of the word "Snail" is included in the list historical vocabulary of the Kazakh language (in Kazakh).....	188
<i>Dosmagambetova J.</i> Ali Shariati about ummah as a theoretical model of the ideal society (in Kazakh).....	192
<i>Zholdasbekova G.Zh.</i> Development of integration processes at the present stage (in Kazakh).....	198

**PUBLICATION ETHICS AND PUBLICATION MALPRACTICE
IN THE JOURNALS OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN**

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

www:nauka-nanrk.kz

social-human.kz

Редакторы *М.С. Ахметова, Т.А. Апендиев, Д.С. Аленов*
Верстка на компьютере *А.М. Кульгинбаевой*

Подписано в печать 10.08.2018
Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать – ризограф.
13 п.л. Тираж 500. Заказ 4.